

ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების კვლევა

კასპის მუნიციპალიტეტი

კვლევის ანგარიში

მომზადებულია კვლევისა და საკონსულტაციო კომპანია „ეისითის“ მიერ
ა(ა)იპ ახალგაზრდობის სააგენტოსთვის

აგვისტო, 2021
თბილისი

შინაარსი

მოკლე მიმოხილვა.....	3
ძირითადი მიგნებები	4
მეთოდოლოგია	6
1. კვლევის შედეგები	7
1.1. ახალგაზრდული აქტივობები.....	7
1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი	12
1.3. უფლებები	16
1.4. პრობლემები	17
1.5. სასურველი აქტივობები	23

მოკლე მიმოხილვა

ახალგაზრდობა საზოგადოების უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, რომელმაც ცვლილებებისა და განვითარების პროცესში არა უბრალოდ მონაწილის როლი შეიძლება ითამაშოს, არამედ თავად იქცეს გარდამტეხი პროცესების ინიციატორი. ამდენად, ტრანზფორმაციისა თუ განვითარების პროცესში მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა. ეს გულისხმობს, არა უბრალოდ ახალგაზრდებისთვის სხვადასხვა ცოდნისა და უნარების ათვისებისთვის აუცილებელ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, არამედ ახალგაზრდების უფლებების დაცვას, მათი საჭიროებების შესწავლასა და რეაგირებას, როგორც ადგილობრივ, ისე ცენტრალურ დონეზე. ეს ყველაფერი ერთად ქმნის ხელსაყრელ გარემოს ახალგაზრდების და, შესაბამისად, საზოგადოების განვითარებისთვის.

ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობა ახალგაზრდობის პოლიტიკის ეფექტიან განხორციელებას გულისხმობს. ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების სამართლებრივი ბაზა „საქართველოს ახალგაზრდობის კონცეფციის 2020-2030“-ის ფარგლებში შექმნილია. მისი ერთ-ერთი სტრატეგიული პრიორიტეტის გათვალისწინებით, რომელიც ცენტრალურ და მუნიციპალიტეტების დონეებზე სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის მართვის სრულყოფას გულისხმობს, ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტებმა ხელი უნდა შეუწყონ ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებას ადგილობრივ დონეზე. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, რომ პოლიტიკამ უპასუხოს ახალგაზრდების საჭიროებებს და შექმნას გარემო, სადაც ახალგაზრდები თავად მიიღებენ მონაწილეობას როგორც მათთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღებაში, ასევე ამ გადაწყვეტილებებისთვის აუცილებელი აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელებაში.

მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებადი ახალგაზრდობის პოლიტიკის არსებობისთვის, აუცილებელია ის კვლევას ეფუძნებოდეს. აღნიშნულისთვის „ახალგაზრდობის სააგენტომ“ შეიმუშავა მუნიციპალური ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების პროგრამა, რომლის თანახმადაც მხარდაჭერილია კვლევაზე დაფუძნებული ახალგაზრდობის პოლიტიკის დოკუმენტების შექმნა. აღნიშნული კვლევა ამ პროგრამის ნაწილია, რომელიც ჩატარდა ახალგაზრდობის სააგენტოს ინიციატივით და მხარდაჭერით. კვლევა მიზნად ისახავს ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების შესწავლას რეგიონულ და მუნიციპალურ დონეზე.

კვლევა რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების გამოყენებით ჩატარდა და დაეფუძნა პირისპირ ინტერვიუებს, სიღრმისეულ ინტერვიუებსა და ფოკუსურ დისკუსიებს. აღნიშნული დოკუმენტი თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის შედეგების ანგარიშს წარმოადგენს, რომელიც ეფუძნება კასპის მუნიციპალიტეტში ჩატარებულ 3 სიღრმისეულ ინტერვიუს ძირითად ინფორმანტებთან და 3 ფოკუსურ დისკუსიას ახალგაზრდების სამ ასაკობრივ ჯგუფთან როგორც ქალაქის, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებდიან, ასევე 200 პირისპირ ინტერვიუს 14-29 წლის ახალგაზრდებთან.

ძირითადი მიგნებები

- ახალგაზრდობის მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების არსებობის შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირების მაჩვენებელი დაბალია. ათიდან შვიდმა ახალგაზრდამ არ იცის მათი არსებობის შესახებ (69%);
- ახალგაზრდებისთვის ყველაზე დიდ ნაწილს სპორტულ მოედნებზე (63%) და ბიბლიოთეკებზე (58%) აქვს წვდომა დასახლებაში. ამასთან, არცერთ სერვისზე არ აქვს წვდომა ახალგაზრდების 23%-ს;
- ყველაზე სერიოზული გამოწვევა ახალგაზრდებისთვის დასაქმებაა და სწორედ დასაქმების ხელშეწყობა სახელდება განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საკითხად გამოკითხულთა ყველაზე დიდი ნაწილის, 52%-ის მიერ;
- პროფესიული უნარ-ჩვევების (68%) დახვეწაში მხარდაჭერა, ასევე სტაჟირების პროგრამებზე (56%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა დაეხმარებოდა დასაქმებაში გამოკითხულთა ყველაზე დიდ ნაწილს კასპის მუნიციპალიტეტში. ასევე, მხარდაჭერა ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში (30%) და პრეზენტაციის უნარის (32%) შეძენა/დახვეწაში;
- სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავება შეფასებულია როგორც მნიშვნელოვანი. ამასთან, სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ჩაითვალა გამოკითხულთა 57%-ის მიერ;
- მიუხედავად სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავების მნიშვნელობისა, გამოკითხულთა 50% მიუთითებს, რომ მუნიციპალიტეტში მცირე ნაწილი ან თითქმის არავინაა სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავებული. თავად გამოკითხულთა 55%-იც არ არის დაკავებული ფიზიკური აქტივობით;
- ახალგაზრდებისთვის დასახლებაში ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობა გამოიკვეთა, როგორებიცაა ინგლისური ენის შემსწავლელი კურსები (35%), სივრცეები შეკრებებისთვის (30%) და სახელოვნებო/კულტურის წრეები (31%);
- გამოკითხულთა 35% მიუთითებს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფები არსებობს, რომლებიც ერთდროულად სხვადასხვა აქტივობაში მონაწილეობენ. ამასთან, 22% ამბობს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდები არ მონაწილეობენ სამოქალაქო აქტივობებში;
- დაბალი სამოქალაქო ჩართულობის მიზეზებად სამოქალაქო აქტივობის მნიშვნელოვნების გაუცნობიერებლობა, ჩართულობის მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის არქონა და, ასევე იმ აქტივობების არდაგეგმვა სახელდება, რომლებშიც შეიძლება მონაწილეობის მიღება;
- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა მოხალისეობრივ საქმიანობაში. ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მსგავს აქტივობაში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს 54%-ს. აღნიშნულის მთავარ მიზეზებად ახალგაზრდები ასახელებენ იმას, რომ არ სმენიათ მსგავსი აქტივობების შესახებ, ვერ მოიცალებს ან არ ჰქონდათ სურვილი;

- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა სხვადასხვა **სამოქალაქო აქტივობაშიც**. მსგავსი გამოცდილების არარსებობას ბოლო 1-2 წლის მანძილზე გამოკითხულთა 84% აფიქსირებს. აღნიშნულის მთავარ მიზეზებად სურვილისა და დროის არქონა დასახელდა; ასევე ის, რომ არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ;
- ახალგაზრდებისთვის ყველაზე ნაკლებად ღირებულია იყვნენ **პოლიტიკურად ჩართულები** და მათი მნიშვნელოვანი ნაწილი **პოლიტიკით საერთოდ არ არის დაინტერესებული** (39%);
- ახალგაზრდების 89% მიიჩნევს, რომ მათი **უფლებები** დაცულია;
- მუნიციპალიტეტში სხვადასხვა **სარისკო ქცევა** გავრცელებული ახალგაზრდებში, ყველაზე გავრცელებულ სარისკო ქცევებად კი სიგარეტის მოწევა და თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებებით ზედმეტად გატაცება გამოიკვეთა;
- როგორც შიდა, ასევე გარე **მიგრაციის** განზრახვა დაბალია. შიდა მიგრაციაზე უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე არ ფიქრობს გამოკითხულთა 53%. რაც შეეხება გარე მიგრაციას, ეს განზრახვა არ აქვს რესპონდენტთა 76%-ს. მათი მთავარი მოტივაცია კი, ვინც ამგვარ განზრახვებს აფიქსირებს, უკეთესი განათლების მოტივაციაა უმთავრესი შიდა მიგრაციის განზრახვის შემთხვევაში და დასაქმების უკეთეს შესაძლებლობები, ასევე უკეთესი ცხოვრების პირობები გარე მიგრაციისას;
- **საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილება** ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საშუალოზე მაღალია (5.2 ქულა მაქსიმალური 7-დან);
- **უახლოესი 10 წლის პერსპექტივაში**, როგორც ქვეყნის, ასევე საკუთარი მუნიციპალიტეტისა და პირადად მათი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება მეტ-ნაკლებად დადებითია ყველა მუნიციპალიტეტში. ამასთან, პირადად საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის უკეთესობისკენ ცვლილების მოლოდინი უფრო მაღალია (74%), ვიდრე მუნიციპალიტეტისა (51%) თუ ქვეყნის (46%) შემთხვევაში.

მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანია შეისწავლოს ახალგაზრდობის უფლებები, საჭიროებები, გამოწვევები და ინტერესები ადგილობრივ დონეზე.

აღნიშნულის შესასწავლად განისაზღვრა კვლევის შემდეგი ამოცანები:

- ➔ ახალგაზრდების საჭიროებებისა და გამოწვევების იდენტიფიცირება;
- ➔ ახალგაზრდების ინტერესების, მოტივაციისა და მოლოდინების იდენტიფიცირება;
- ➔ გამოწვევების იდენტიფიცირება, რომლებიც არსებობს ადამიანის უფლებების რეალიზების თვალსაზრისით;
- ➔ იმ შესაძლებლობების იდენტიფიცირება, რომელთა გაფართოებაც გაამჯობესებდა სხვადასხვა აქტორის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

პროექტის მიზნებისა და ამოცანების გათვალისწინებით, შემუშავდა კვლევის მიდგომა, რომელიც ითვალისწინებს (1) რაოდენობრივი და (2) თვისებრივი კვლევის ჩატარებას.

რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იყო პირისპირ ინტერვიუს ტექნიკა და კასპის მუნიციპალიტეტში გამოიკითხა 150 ახალგაზრდა. თვისებრივი კომპონენტის ფარგლებში გამოყენებული იყო ფოკუსური ჯგუფის და სიღრმისეული ინტერვიუების ტექნიკები. სულ კასპის მუნიციპალიტეტში ჩატარდა 3 ფოკუსური დისკუსია და 3 სიღრმისეული ინტერვიუ. ფოკუსურ ჯგუფებში რესპონდენტების შერჩევისას გათვალისწინებული იყო შემდეგი კრიტერიუმები: ასაკი (14-17, 18-23, 24-29 წლის ჯგუფები); სქესი; დასახლების ტიპი (ქალაქი/სოფელი); განათლება; სამუშაო გამოცდილება; სოციალური ჯგუფი (სოციალურად დაუცველი, შშმ პირი).

რაც შეეხება სიღრმისეულ ინტერვიუებს, ისინი ჩატარდა ძირითად ინფორმანტებთან,¹ რომელთაგან ერთი წარმოადგენდა ადგილობრივ თვითმმართველობას. კერძოდ, რესპონდენტი, რომელიც მუნიციპალიტეტის მერიაში ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი. ორი ინტერვიუ კი ჩატარდა ადგილობრივი სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლებთან.

Covid 19-ის გავრცელების გამო სიღრმისეული ინტერვიუები და ფოკუსური დისკუსიები

¹ ძირითადი ინფორმანტი - პირი, რომელიც სიღრმისეული ინტერვიუსთვის მიზნობრივადაა შერჩეული და წარმოადგენს კვლევის საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე გაცნობიერებული ადამიანების ჯგუფს.

ჩატარდა ონლაინ რესპონდენტისთვის მისაღებ დროსა და ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით.

ცხრილი # 1. კვლევის დიზაინი

კვლევის დიზაინი			
ტექნიკა	ფოკუსური ჯგუფი	სიღრმისეული ინტერვიუ	პირისპირ ინტერვიუ
სამიზნე ჯგუფი	14-29 წლის ახალგაზრდები: 1. 14-17 წელი 2. 18-23 წელი 3. 24-29 წელი	1. ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი პირი ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში (1 ინტერვიუ) 2. სამოქალაქო სექტორის (არასამთავრობო) წარმომადგენელი, რომელიც მუშაობას ახალგაზრდობის საკითხებზე (2 ინტერვიუ)	14-29 წლის ახალგაზრდები
რაოდენობა	3	3	200
კვლევის არეალი	კასპის მუნიციპალიტეტი		
შერჩევის მეთოდი	მიზნობრივი	მიზნობრივი	შემთხვევითი
დისკუსიის ხანგრძლივობა	1.5-2 საათი	30-40 წუთი	45-50 წუთი

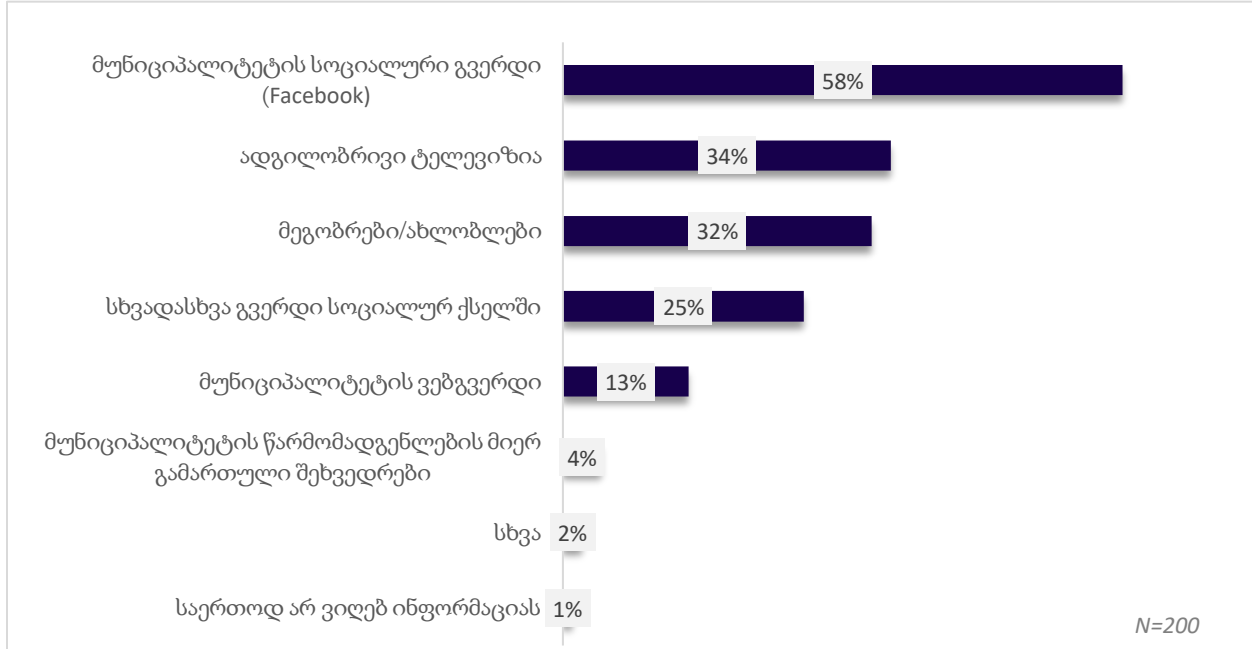
დოკუმენტში წარმოდგენილია კვლევის თვისებრივი კომპონენტების შედეგად მიღებული მონაცემების ანალიზი. კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება დაინტერესებული მხარეების მიერ სამომავლო აქტივობების დასაგეგმად.

1. კვლევის შედეგები

1.1. ახალგაზრდული აქტივობები

კასპის მუნიციპალიტეტში ჩატარებული კვლევის შედეგების თანახმად, ახალგაზრდები ინტერესდებიან საკუთარ მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებით და აღნიშნულისთვის მთავარ წყაროდ მუნიციპალიტეტის სოციალური გვერდს იყენებენ ფეისბუქში (58%). ამასთან, საგულისხმოა, რომ 34%-ისთვის ინფორმაციის მთავარი წყაროა ადგილობრივი ტელევიზია, 32%-ისთვის კი მეგობრები/ახლობლები. სოციალურ ქსელში სხვადასხვა გვერდთან ერთად (25%), მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენების შესახებ ინფორმირების წყაროს თავად მუნიციპალიტეტის ვებგვერდიც წარმოადგენს ახალგაზრდებისთვის (13%).

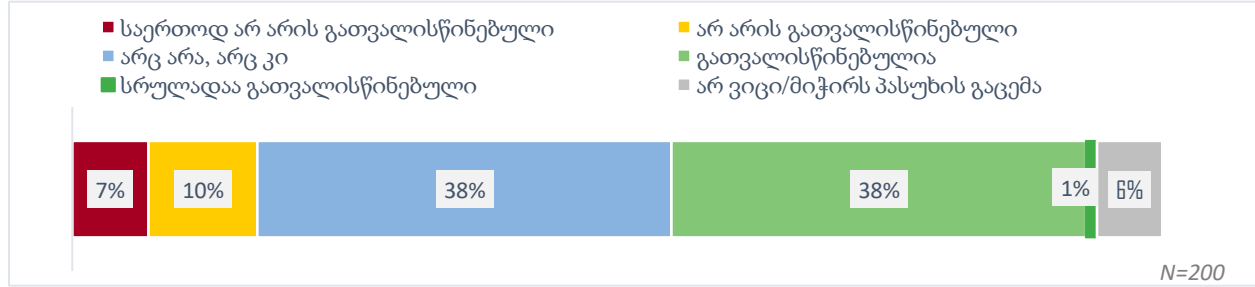
გრაფიკი # 1. მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიღების წყარო

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობას აქვს კომპიუტერზე წვდომა სახლში (72%). თუმცა, ისიც ხაზგასასმელია, რომ არც სახლში და არც გარეთ კომპიუტერზე წვდომა არ აქვს გამოკითხულთა მესამედს (28%). რაც შეეხება ინტერნეტს, დღეში რამდენიმე საათს უთმობს მას გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა (86%) და ასევე უმრავლესობა მას სოციალურ ქსელ ფეისბუქისთვის (83%) იყენებს.

კვლევის მონაწილეთა 39%-ის შეფასებებით, მათნაირი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის საქმიანობაში გათვალისწინებულია/სრულადაა გათვალისწინებული, მაშინ როდესაც საპირისპიროზე გამოკითხულთა 17% მიუთითებს. ახალგაზრდების 38%-ის შეფასება კი ნეიტრალურია.

გრაფიკი # 2. შეფასება, გათვალისწინებულია თუ არა რესპონდენტების მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის მიერ

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში კასპის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდობის მიმართულებით განხორციელებულ აქტივობებზე საუბრისას ფოკუსური დისკუსიების მონაწილეთა მიერ ძირითადად აღინიშნა გარემოსდაცვითი და სპორტული ღონისძიებები. ასევე, რამდენიმე შემთხვევაში გაიხსენეს გადამზადების ტრენინგ-კურსი, თუმცა, ზოგადი შეფასებით, აქტივობები არ გამოირჩევა მასშტაბურობითა და მრავალფეროვნებით. ასევე, აღსანიშნავია, რომ აქტივობების დიდი ნაწილი შეჩერებულია პანდემიის გამო, შესაბამისად, დასახლებული აქტივობების უმეტესობა პანდემიამდე არსებულ მდგომარეობას მოიაზრებს. ამასთან, კვლევის მონაწილე ახალგაზრდებმა ასევე გაიხსენეს ონლაინ-ლექციები და სხვადასხვა აქტივობა ტექნოპარკთან თანამშრომლობით. აღსანიშნავია, რომ პოზიტიურად შეფასდა მუნიციპალიტეტში ტექნოპარკის არსებობა და მის მიერ ორგანიზებული აქტივობები როგორც კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების, ასევე ძირითადი ინფორმანტების მიერაც. ამ უკანასკნელთა მიერ ხაზგასმული იყო, რომ მის მიერ შეთავაზებული პროექტები თუ ცალკეული ღონისძიებები ახალგაზრდებისთვის ერთფეროვანი რეალობის შეცვლას და „დროის სწორად“ გამოყენებას უწყობს ხელს.

საგულისხმოა, რომ აქტივობები ძირითადად სკოლის მოსწავლეებზეა ორიენტირებული. ამ თვალსაზრისით, აღსანიშნავია კვლევის ერთ-ერთი მონაწილის მოსაზრება, რომლის შეფასებითაც, უფროსი ასაკის ახალგაზრდები, კერძოდ, სტუდენტები, უმეტესად თბილისში გადადიან საცხოვრებლად, შესაბამისად, ნაკლებად აქტიურობენ მუნიციპალიტეტში და მათზე მორგებული აქტივობებიც ნაკლებია. კიდევ ერთი არგუმენტის თანახმად, უფროსი ასაკის ახალგაზრდების შემთხვევაში დაინტერესება და შესაბამისად, მათზე მორგებული აქტივობების საჭიროება მცირდება თუ ისინი დასაქმებულნი არიან. მიუხედავად ამისა, აღინიშნა, რომ არსებობს სტუდენტების ნაწილი, ვისაც უნივერსიტეტის პერიოდში ან მის შემდგომ შედარებით მეტი თავისუფალი დრო აქვს და შეუძლია აქტივობებში ჩაერთოს, ამ თვალსაზრისით კი მნიშვნელოვანია, რომ იდენტიფიცირდეს მათთვის საინტერესო თემები და მოხდეს შესაბამისი აქტივობების ორგანიზება.

კვლევის მონაწილეთა მოსაზრებები იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა ახალგაზრდული აქტივობების განხორციელების თვალსაზრისით განსხვავება ქალაქისა და სოფლის ტიპის დასახლებებს შორის ორად გაიყო. ერთი დისკუსიის თანახმად, აქტივობები იშვიათად

ტარდება სოფლებში და მათი უმრავლესობა ქალაქშია თავმოყრილი. მეტიც, სოფლის ტიპის დასახლებებში აქტივობების სიმწირის გარდა გამოწვევაა ისიც, რომ საზოგადოებრივი ტრანსპორტი გარკვეულ სოფლებში არ არის, ხოლო სადაც არის, სადამოს საათებში თითქმის არ არის ხელმისაწვდომი, შესაბამისად, ქალაქში არსებულ აქტივობებში ჩართულობა ამ მხრივაც პრობლემურია. კვლევის ერთ-ერთი მონაწილის მოსაზრებით, ეფექტიანი იქნება ტრანსპორტის დანიშვნა სპეციალურად აქტივობების დღისთვის, რათა ახალგაზრდებმა მასში ჩართვა შეძლონ.

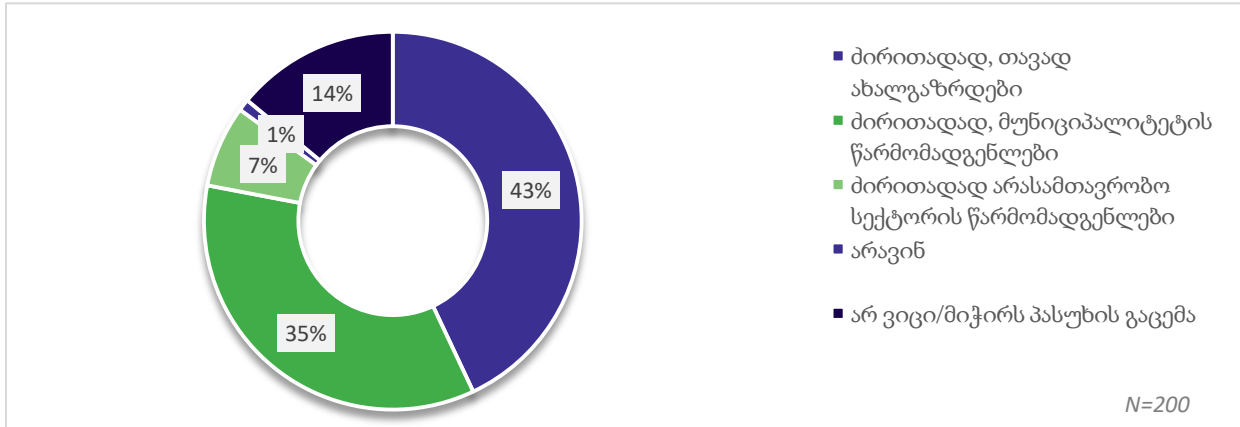
მეორე დისკურსის თანახმად კი, სოფლის ტიპის დასახლებებიც საკმაოდ აქტიურია აქტივობების განხორციელების თვალსაზრისით. ამ მოსაზრების მომხრეები ყურადღებას ამახვილებენ სოფლებში სპორტული ღონისძიებების არსებობაზე. ასევე, პოზიტიურად შეფასდა არტ-ვილა „გარიყულა“, სადაც იმართება გამოფენები თუ სხვადასხვა სახის აქტივობა და ერთ-ერთ გამორჩეულ ადგილად მიიჩნევა. აღინიშნა სოფელში საზაფხულო ბანაკის განხორციელების შემთხვევა და კულტურის სახლის ფუნქციონირებაც.

კვლევაში მონაწილე ახალგაზრდების შეფასებით, მუნიციპალიტეტში დაგეგმილი აქტივობები ძირითადად *შეესაბამება მათ ინტერესებს* და განვითარებაშიც უწყობს ხელს. ეს მოსაზრება განსაკუთრებით გამოიკვეთა სკოლის ასაკის ახალგაზრდების შემთხვევაში. მიუხედავად ამისა, თუ გავითვალისწინებთ სწორედ იმას, რომ აქტივობები უმეტესად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზეა ორიენტირებული და დღის წესრიგში დგას მეტი აქტივობის დაგეგმვის აუცილებლობა სტუდენტების ან უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვის, შეიძლება ითქვას, რომ არსებული აქტივობები ახალგაზრდების ინტერესებს მხოლოდ ნაწილობრივ პასუხს. ამ თვალსაზრისით აღინიშნა ახალგაზრდების ინტერესებისა და საჭიროებების კვლევის მნიშვნელოვნებაც, რათა ამგვარ ინფორმაციაზე დაყრდნობით მოხდეს აქტივობებისა თუ პროექტების ორგანიზება.

რაც შეეხება აქტივობების *ინიციატორებს*, თვისებრივი კვლევის მონაწილეთა შეფასებით, ძირითადად ინიციატორია მუნიციპალიტეტის მერია, თუმცა ასევე აღინიშნა როგორც თავად ახალგაზრდების, ისე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლების აქტიურობის შემთხვევებიც. მართალია, ახალგაზრდების ამ თვალსაზრისით გააქტიურება მნიშვნელოვნად ჩაითვალა, მაგრამ აქტივობათ ორგანიზებაზე მთავარ პასუხისმგებლად კვლევის მონაწილეები მაინც ადგილობრივი ხელისუფლებას მიიჩნევენ.

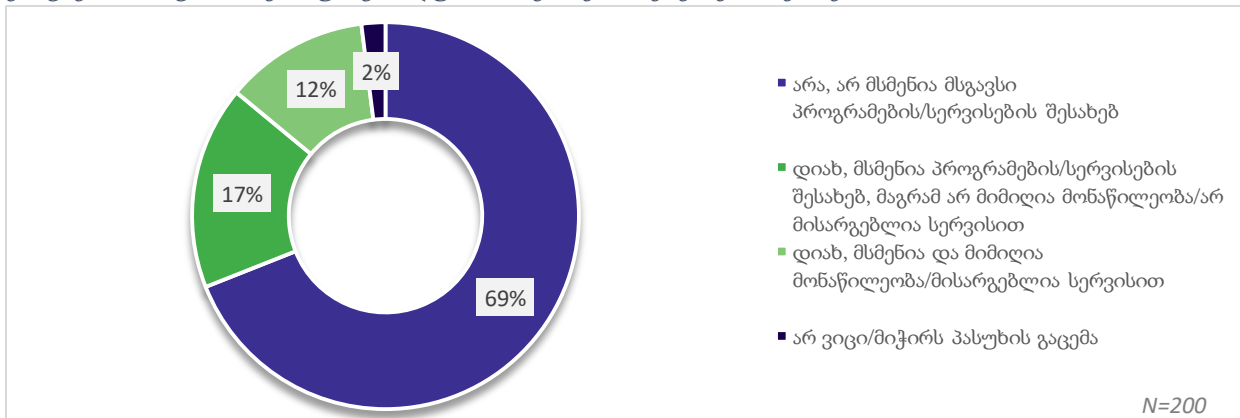
რაც შეეხება რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს, აქ აგამოკითხულთა ყველაზე დიდი ნაწილი მიუთითებს, რომ ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების ინიციატორები თავად ახალგაზრდები არიან (43%). 35%-ის შეფასებით კი, ინიციატორები მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები არიან.

გრაფიკი # 3. შეფასება, ვინ არიან ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ აქტივობათა ინიციატორები

კასპში ათიდან შვიდ გამოკითხულს არ სმენია იმ პროგრამებისა და სერვისების შესახებ, რომელთაც მუნიციპალიტეტი სთავაზობს ახალგაზრდებს (69%). შესაბამის ინფორმაციას ფლობს რესპონდენტთა 17%, თუმცა არც მონაწილეობა მიუღია პროგრამაში და არც რომელიმე სერვისით უსარგებლია. ის პროგრამები და სერვისები კი, რომელთა შესახებაც ყველაზე მეტ ახალგაზრდას სმენია, ბანაკებს/საზაფხულო სკოლებს, ასევე მოხალისეობრივ პროგრამებს უკავშირდება.

გრაფიკი # 4. ინფორმირება მუნიციპალური პროგრამების/სერვისების შესახებ

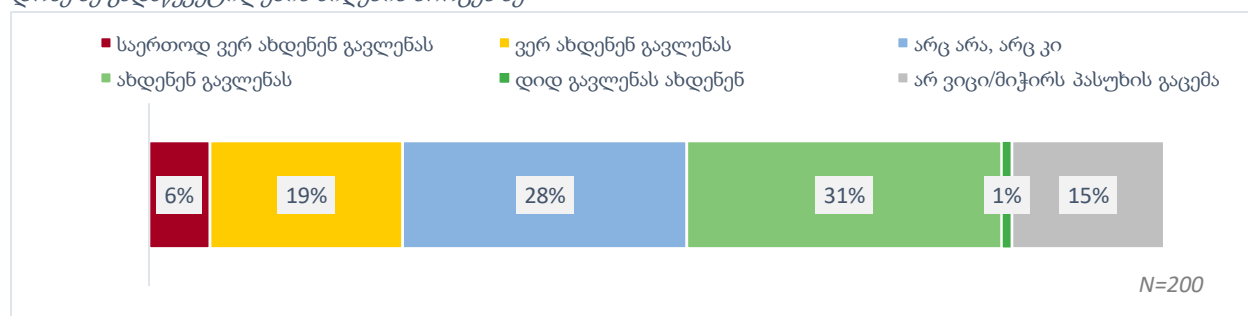

კვლევის შედეგები მოწმობს, რომ მნიშვნელოვანია მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირება. აღნიშნულისთვის, მართალია, მუნიციპალიტეტის მერიის გვერდი სოციალურ ქსელში შესაძლებელია იყოს ინფორმაციის გავრცელების ერთ-ერთი წყარო, თუმცა, მის გარდა მნიშვნელოვანია ადგილობრივი ტელევიზიის გამოყენება, რამდენადაც მას, მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებზე ინფორმაციის მისაღებად ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი ასახელებს წყაროდ.

1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი

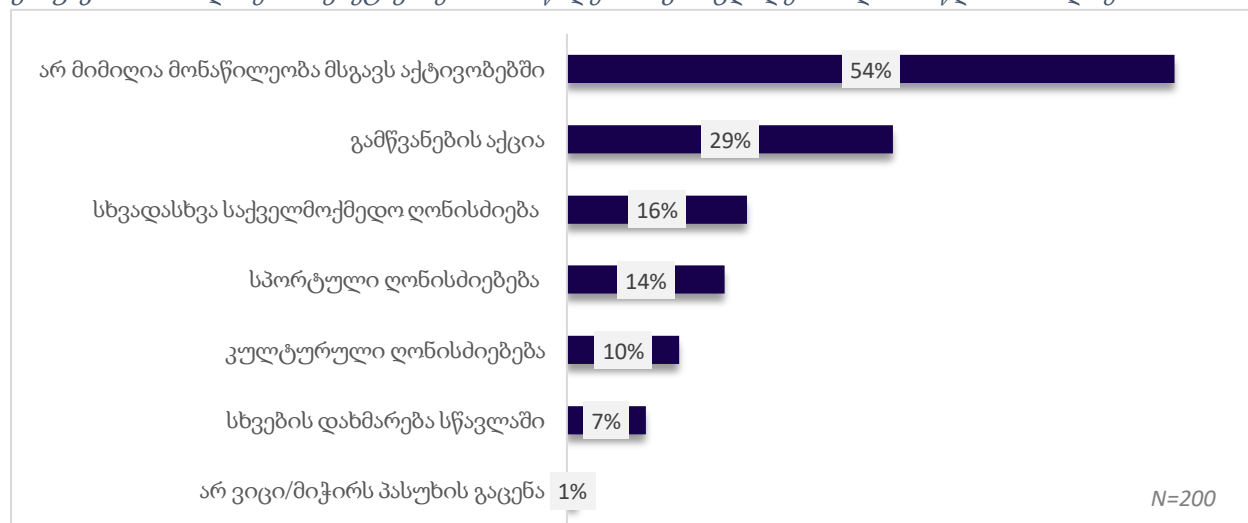
კასპის მუნიციპალიტეტში გამოკითხული ახალგაზრდების 33% მიიჩნევს, რომ მათი მსგავსი ახალგაზრდები ახდენენ გავლენას გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე ადგილობრივ დონეზე, ამასთან 28%-ის შეფასება ნეიტრალური, მეოთხედისა კი - უარყოფითი (25%). ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ თავად კვლევის მონაწილეთაგან, ბოლო 1-2 წლის გათვალისწინებით ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობა მხოლოდ 13%-მა მიიღო და ეს უმეტესად გულისხმობდა უბრალოდ შეხვედრებზე დასწრებასა და საკითხების განხილვაში მონაწილეობას.

გრაფიკი # 5. შეფასება, რამდენად ახდენენ რესპონდენტთა მსგავსი ახალგაზრდები გავლენას ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე

თითქმის ყველა გამოკითხული ახალგაზრდა თვლის, რომ ისეთ სამოქალაქო აქტივობაში მონაწილეობა, როგორიც მოხალისეობაა მნიშვნელოვანი/ძალიან მნიშვნელოვანია (97%). თავად, ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მსგავს აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს 54%-ს. ყველაზე მეტი გამოკითხულის, 29%-ის მოხალისეობრივი აქტივობა კი გამწვანების აქციაში მონაწილეობას უკავშირდება.

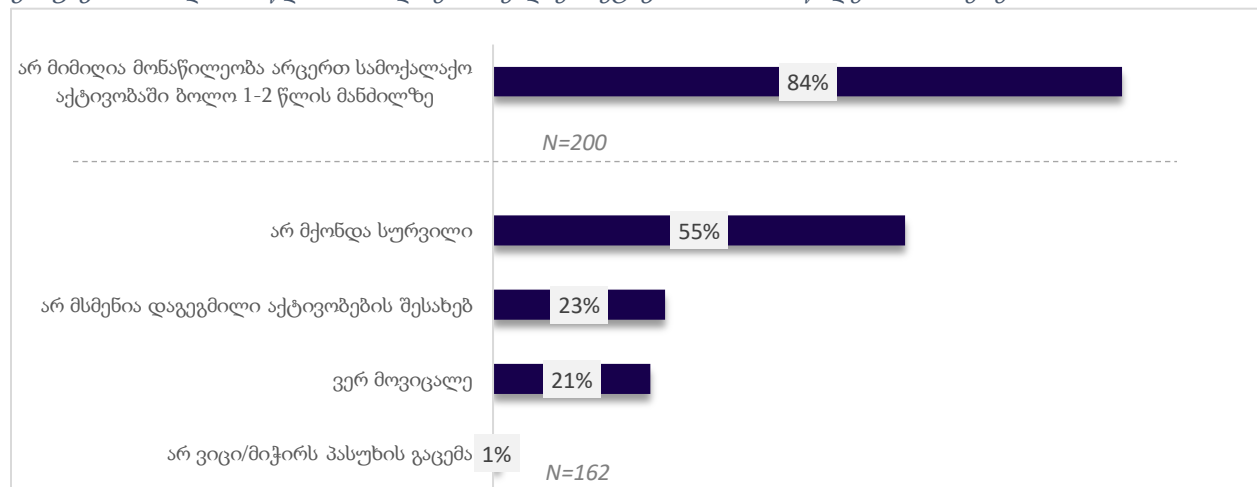
გრაფიკი # 6. მოხალისეობრივ აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე

მათი უმრავლესობა, ვისაც მოხალისეობრივ აქტივობაში არ მიუღია მონაწილეობა, ამის მიზეზად იმას ასახელებს, რომ არ სმენია დაგეგმილი აქტივობის თაობაზე (49%). ამასთან, ვერმოცლას მიზეზად გამოკითხულთა მესამედი (28%), სურვილის არქონას კი - მეხუთედი (19%) ასახელებს.

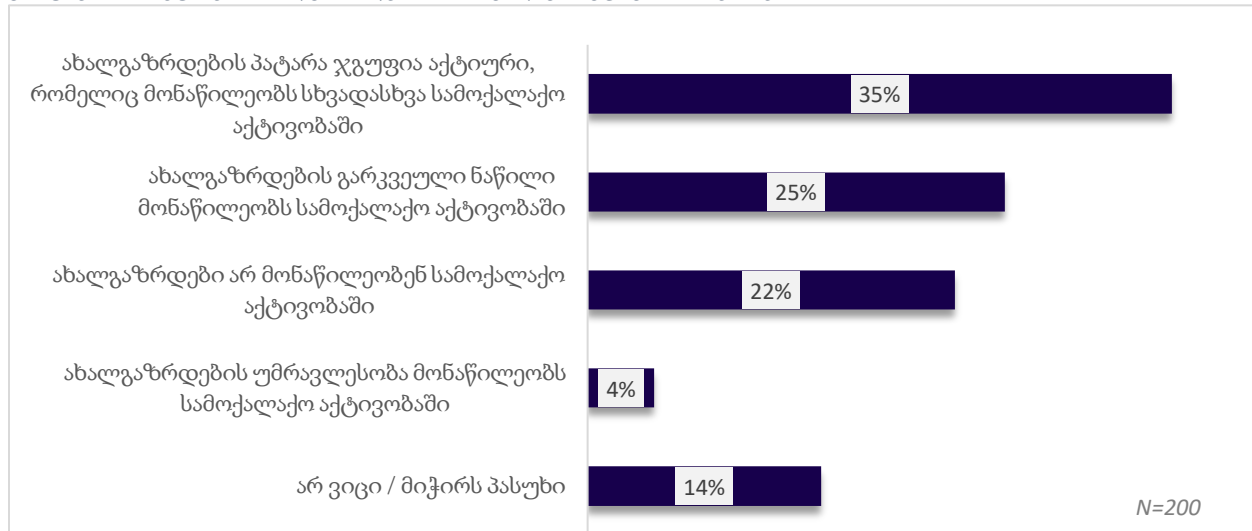
გაცილებით დაბალია სხვადასხვა პროცესში ჩართულობის მაჩვენებელი მუნიციპალიტეტში, მიუხედავად იმისა, რომ ისიც მნიშვნელოვნად/ძალიან მნიშვნელოვნად ფასდება გამოკითხულთა უმრავლესობის მიერ (83%). სამოქალაქო აქტივობაში ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მონაწილეობის გამოცდილება გამოკითხულთა 84%-ს არ აქვს. აღმოჩნდა, რომ სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მთავარი მიზეზი სურვილის არქონაა (55%). ამასთან, 23% მიზეზად იმას ასახელებს, რომ არ სმენია დაგეგმილი აქტივობების შესახებ, 21% კი იმას, რომ ვერ მოიკალა აღნიშნულისთვის.

გრაფიკი # 7. ბოლო 1-2 წლის მანძილზე სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მიზეზები

რესპონდენტთა 35%-ის შეფასებით, მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების პატარა ჯგუფია აქტიური, რომელიც მონაწილეობს სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაში, მეოთხედის შეფასებით კი, მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების გარკვეული ნაწილი მონაწილეობს სამოქალაქო აქტივობაში (25%). აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა მეხუთედის შეფასებით, ახალგაზრდები მათ მუნიციპალიტეტში სამოქალაქო აქტივობებში არ მონაწილეობენ (22%), 14%-ს კი უჭირს აღნიშნულის შეფასება.

გრაფიკი # 8. შეფასება ახალგაზრდების სამოქალაქო აქტივობის შესახებ

რაც შეეხება თვისებრივ კვლევას, მისი შედეგების თანახმად, სამოქალაქო აქტივიზმს და მსგავს პროცესებში ჩართულობას, კვლევის მონაწილე ახალგაზრდები აფასებენ როგორც დაბალს. მათივე შეფასებით, მუნიციპალიტეტში არსებობს *აქტიური ახალგაზრდების ჯგუფები*, რომლებიც რეაგირებას ახდენენ სხვადასხვა მნიშვნელოვან საკითხზე (მაგ: საპროტესტო აქცია გარემოს დაბინძურებაზე). ხაზგასმული იყო, რომ როგორც წესი, ეს არის ერთი და იგივე ადამიანებით დაკომპლექტებული მცირერიცხოვანი ჯგუფები, ახალგაზრდების დანარჩენი ნაწილი კი დაინტერესებას პროცესებსა თუ გადაწყვეტილების მიღებაში მონაწილეობის თვალსაზრისით ნაკლებად იჩენს.

რაც შეეხება თემატიკას, ერთი მოსაზრების თანახმად, სამოქალაქო აქტივობაში ძირითადად მოიაზრებენ *გარემოსდაცვით აქტივობებს*, შესაბამისად, ახალგაზრდების აქტიურობაც ამ მიმართულებით არის ყველაზე მაღალი (დასუფთავებისა და გამწვანების აქციები). თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ მოხალისეობრივი საქმიანობიდან სწორედ გამწვანების აქციაში მონაწილეობის გამოცდილება აქვს ყველაზე მეტ გამოკითხულს (29%), შეიძლება ითქვას, რომ ამ ტიპის აქტივობა საკმაოდ პოპულარულია მუნიციპალიტეტში.

დაბალი ჩართულობის ერთ-ერთ მიზეზად თვისებრივი კვლევის ფარგლებში *ინტერესის არქონა* დასახელდა. თუმცა, კვლევის ერთ-ერთი მონაწილის შეფასებით, გამოწვევაა ისიც, რომ ახალგაზრდების დიდი ნაწილი გასულის მუნიციპალიტეტიდან და ესეც აისახება ჩართულობაზე. დაბალი ინტერესის კიდევ ერთ მიზეზად სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელოვნების შესახებ *დაბალი ცნობიერება* დასახელდა, რაც, თავის მხრივ, ინტერესის არქონის განმაპირობებლად უნდა მივიჩნიოთ. ასევე გამოწვევაა მექანიზმების ფორმების შესახებ *არაინფორმირებულობა*. გამოწვევა სწორედ ის არის, რომ ახალგაზრდებმა არ იციან, რომ შეუძლიათ ჩაერთონ პროცესებში და არც აღნიშნულისთვის მნიშვნელოვანი მექანიზმების შესახებ ფლობენ ინფორმაციას. მუნიციპალიტეტში ჩართულობა რომ დაბალია,

აღინიშნა კვლევის მონაწილე ძირითად ინფორმანტებთანაც. ამის მთავარ მიზეზად ამ შემთხვევაშიც ცნობიერების დაბალი დონე დასახელდა, რომლის ამაღლებაზეც, ერთ-ერთი შეფასებით, არც სკოლა და არც უმნიშვნელოვანესი ინსტიტუტი - ოჯახი ზრუნავს.

ის, რომ დაბალი ჩართულობის ერთ-ერთი მიზეზი სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელობის გაუცნობიერებლობაა, გამოიკვეთა რაოდენობრივი კვლევითაც. ამ მიზეზს მიიჩნევს მნიშვნელოვნად გამოკითხულთა 38%. 28%-ის შეფასებით დაბალი ჩართულობის მიზეზი ის არის, რომ მუნიციპალიტეტში შესაბამისი აქტივობები არ იგეგმება. ხოლო იმაზე, რომ ახალგაზრდებმა არ იციან, როგორც ჩაერთონ პროცესებში და ეს არის დაბალი აქტივობის მიზეზი, 15% მიუთითებს.

ჩართულობისა და სამოქალაქო აქტიზმის თვალსაზრისით ასევე აღსანიშნავია რაოდენობრივი კვლევის კიდევ ერთი შედეგი. აღმოჩნდა, რომ იყვნენ პოლიტიკურად ჩართულები არის ის ღირებულება, რომელიც ყველაზე ნაკლებად მნიშვნელობს ახალგაზრდებისთვის. მისი შეფასება მაქსიმალური 7-დან მხოლოდ მხოლოდ 3.2 ქულაა. ამასთან, პოლიტიკა საერთოდ არ აინტერესებს ათიდან ოთხ გამოკითხულს (39%). ყველაზე მეტ ახალგაზრდას აინტერესებს ზოგადად პოლიტიკა საქართველოში (30%), ამასთან, მათი ინტერესის საგანია საქართველოს ნატოსთან (24%) და ევროკავშირთან (19%) ურთიერთობა. შიდა ქართლის რეგიონული თავისებურებიდან და კონფლიქტისპირა ზონის გათვალისწინებით, ისიც აღსანიშნავია, რომ გამოკითხული ახალგაზრდების 17%-ს რუსეთთან საქართველოს ურთიერთობის საკითხი აინტერესებს.

მიუხედავად დაბალი ჩართულობისა, თვისებრივი კვლევის მონაწილე ახალგაზრდები *სამოქალაქო აქტივიზმს აფასებენ როგორც მნიშვნელოვანს* რამდენიმე მიზეზით. ერთი მხრივ, მათი მოსაზრებით, სამოქალაქო აქტივიზმში ჩართულობა ხელს უწყობს ახალგაზრდების დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების ხარისხის ზრდას. გარდა ამისა, ეს არის როგორც პიროვნების, ასევე მუნიციპალიტეტისა თუ თემის განვითარების შესაძლებლობა.

ამგვარად, გადაწყვეტილების მიღებისა თუ სხვადასხვა პროცესში ახალგაზრდების ჩართულობა მნიშვნელოვან გამოწვევად იდენტიფიცირდა მუნიციპალიტეტში, რასაც, ორი მთავარი მიზეზი აქვს. ერთი მხრივ, დაბალია ცნობიერება ჩართულობის მნიშვნელობის თაობაზე. მეორე მხრივ კი, ახალგაზრდებმა არ იციან არც შესაბამისი უფლების, არც მექანიზმების თაობაზე, რომელთა გამოყენებაც შეუძლიათ. ამ თვალსაზრისით, არსებითია ცნობიერების ამაღლების მიმართულებით მუშაობის გააქტიურება და ახალგაზრდების დარწმუნება პროცესებში მონაწილეობის მნიშვნელობის თაობაზე.

1.3. უფლებები

ახალგაზრდების რომელიმე უფლების შეზღუდვაზე ან ნაწილობრივ დაცულობაზე კვლევის მონაწილე ახალგაზრდებმა თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ნაკლებად ისაუბრეს. მათი შეფასებით, ახალგაზრდების უფლებები ძირითადად არ ირღვევა და ამ მხრივ განსაკუთრებული გამოწვევები არ არის. რაოდენობრივი კვლევის შედეგების თანახმად, დიდი უმრავლესობა ახალგაზრდებისა მიიჩნევს, რომ მათი უფლებები დაცულია (80%), 18%-ის შეფასებით კი, მათი უფლებები ნაწილობრივად დაცული.

მიუხედავად ამგვარი შეფასებებისა, თვისებრივი კვლევის ფარგლებში მაინც დასახელდა რამდენიმე უფლება, რომლის მეტ-ნაკლებ დაღვევაზეც შეიძლება საუბარი. კერძოდ, განხილული იყო განათლების უფლების შეზღუდვა, რაც დაკავშირებული იყო ფინანსური რესურსის სიმწირის ან ტრანსპორტირების პრობლემის გამო განათლების მიღებასთან დაკავშირებულ სირთულეებთან. აღნიშნულის გამო ახალგაზრდებს ხელი ეშლებათ სასწავლო პროცესში მაქსიმალურად იყვნენ ჩართულნი. განათლების გარეშე დარჩენილი ახალგაზრდები კი, ფაქტობრივად დასაქმების შესაძლებლობის მიღმა რჩებიან.

ახალგაზრდებმა ასევე გაიხსენეს ბულინგის და ჩაგვრის შემთხვევები, თუმცა აღინიშნა, რომ სკოლაზე მეტად ამას ქუჩაში აქვს ადგილის. ამ თვალსაზრისით, ერთ-ერთი მოსაზრების თანახმად, მსგავსი შემთხვევები წლების წინ არსებულ რეალობასთან შედარებით, შემცირებულია და ამას გარკვეულწილად ხელს უწყობს მსგავსი ინცინდენტების გასაჯაროება, ინფორმაციის გავრცელება, შესაბამისად, ბავშვები უფრო გათვითცნობიერებულნი ხდებიან საკუთარი უფლებების შესახებ. კიდევ ერთი არგუმენტის თანახმად, ბულინგი „უფრო დიდი ქალაქების პრეცედენტი“, რადგან პატარა ქალაქებსა და დასახლებებში „ყველა ყველას იცნობს“, შესაბამისად, ერთმანეთთან უფრო მეგობრული დამოკიდებულება აქვთ.

უფლებებზე საუბრისას, ახალგაზრდების რომელიმე უფლების შეზღუდვაზე ან დარღვევაზე ძირითადად ინფორმანტებმაც ნაკლებად ისაუბრეს. თუმცა, საგულისხმოა, სწორედ უფლებების შეზღუდვის კონტექსტში, სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლის მოსაზრება. მისი შეფასებით, მუნიციპალიტეტში ცხოვრობენ ეთნიკური, ამავდროულად რელიგიური უმცირესობის წარმომადგენლები, რომელთა რელიგიური გრძნობების შეურაცხყოფაზე შეიძლება ვისაუბროთ. არგუმენტის თანახმად, სკოლებში რელიგიის სწავლება მათი უფლებების დარღვევაზე მიუთითებს. ამდენად, ამ მიმართულებით ნაბიჯების გადადგმა, რაც, ცნობიერების ამაღლებასთან ერთად, სკოლებში რელიგიის სწავლების გადახედვასაც ითვალისწინებს, აუცილებელია.

1.4. პრობლემები

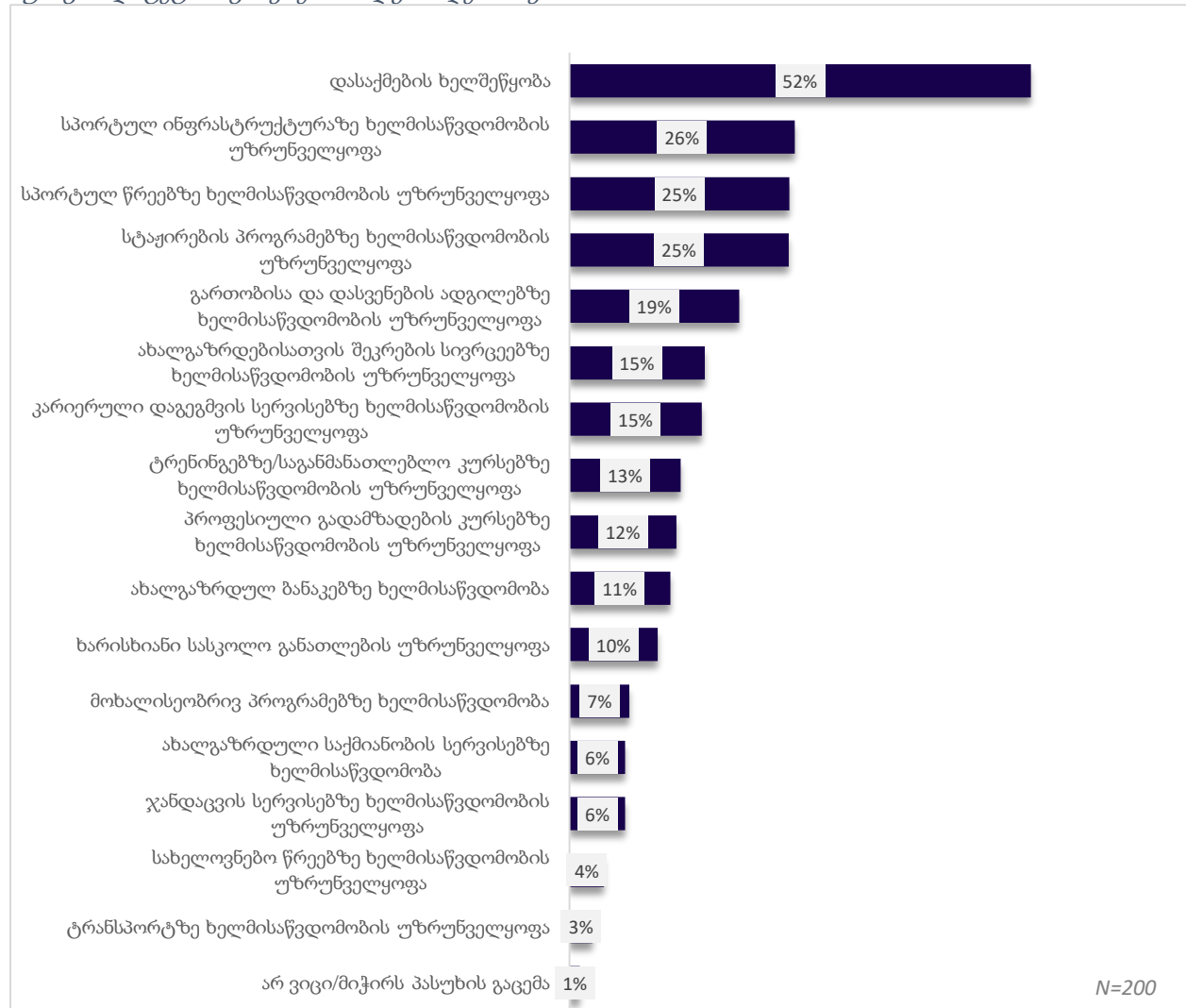
თვისებრივი კვლევის ფარგლებში კასპის მუნიციპალიტეტში რამდენიმე განსაკუთრებით მწვავე პრობლემა იდენტიფიცირდა. კერძოდ, პრობლემაა *გასართობი სივრცეების არარსებობა*. გარდა ამისა, გამოწვევაა *ახალგაზრდული სივრცეების არარსებობა*, სადაც ახალგაზრდები შეკრებას შეძლებდნენ. მსგავსი სივრცეები მოაზრებულია არა მხოლოდ გართობის, არამედ სხვადასხვა თემებზე საუბრისა და იდეების გაცვლის შესაძლებლობადაც. საკითხი აქტუალურია მუნიციპალური ცენტრებისთვისაც, თუმცა განსაკუთრებით გამოწვევაა სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის, სადაც, კვლევის მონაწილეთა შეფასებით, თითქმის არანაირი სივრცე არ არსებობს, სადაც ახალგაზრდები შეკრებასა და გართობას შეძლებენ.

რაც შეეხება *სპორტულ ინფრასტრუქტურას*, რაც კვლევის მონაწილეთა გარკვეული ნაწილის მოსაზრებით, ასევე შეიძლება იყოს გართობისა და შეკრების ადგილი, ამ მხრივ განსაკუთრებული გამოწვევაა სოფლის ტიპის დასახლებებში, სადაც შეიძლება არსებობდეს სტადიონი, თუმცა ისიც უმეტესად ისეთ მდგომარეობაში, რომ გამოსაყენებლად უვარგისი იყოს. აღსანიშნავია, რომ ფოკუსური დისკუსიებისას გაჟღერებული ერთ-ერთი მოსაზრების თანახმად, მსგავსი შეკრების სივრცეების არსებობა მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდების სოციალიზაციის შესაძლებლობის უზრუნველსაყოფად, არამედ მათ დასაინტერესებლად, ვინც, მუნიციპალიტეტიდან სხვა ქალაქი გადადის საცხოვრებლად (რათა, დაბრუნდნენ თავიანთ რაიონში).

კიდევ ერთ პრობლემად გამოიკვეთა *აქტივობებისა და სხვადასხვა წრეების ნაკლებობა*. ასევე გამოწვევაა აქტივობების ერთფეროვნება. ამასთან, კვლევის მონაწილეთა შეფასებით, მნიშვნელოვანია აქტივობები სოფლის ტიპის დასახლებებშიც იმართებოდეს და მხოლოდ ქალაქში არ იყოს კონცენტრირებული.

რაოდენობრივი კვლევის შედეგებითაც ირკვევა, რომ სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე (26%), სპორტულ წრეებსა (25%) თუ გართობისა და დასვენების ადგილებზე (19%) ხელმძისაწვდომობის უზრუნველყოფა იმ პრობლემათა რიგშია, რომელთა მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის. თუმცა, თუ პრობლემების ჩამონათვალს ვნახავთ, რომლებიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მოგვარდეს, ისინი პირდაპირაც და ირიბადაც დასაქმებას უკავშირდება.

გრაფიკი # 9. უმთავრესი გამოწვევები/პრობლემები, რომელთა მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის

დასაქმება

დასაქმებაა ის პრობლემა, რომელსაც ყველაზე მეტი გამოკითხული ასახელებს იმ გამოწვევათა შორის, რომლის მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია კასპის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის (52%). ის, რომ დასაქმება სერიოზული გამოწვევაა, გამოიკვეთა თვისებრივი კვლევის ფარგლებშიც. ამ პრობლემის მოგვარების საკითხში სახელმწიფოს პასუხისმგებლობის გარდა, კვლევის მონაწილეთა ნაწილის მოსაზრებით, მნიშვნელოვანია სხვადასხვა აქტორის ჩართულობასაც ჰქონდეს ადგილი. მაგალითად, დასაქმების ხელშეწყობისთვის ახალგაზრდებისთვის პროფესიული განათლების შეთავაზება მნიშვნელოვნად შეფასდა, რომლის უზრუნველყოფა შეუძლია როგორც სახელმწიფოს, ასევე

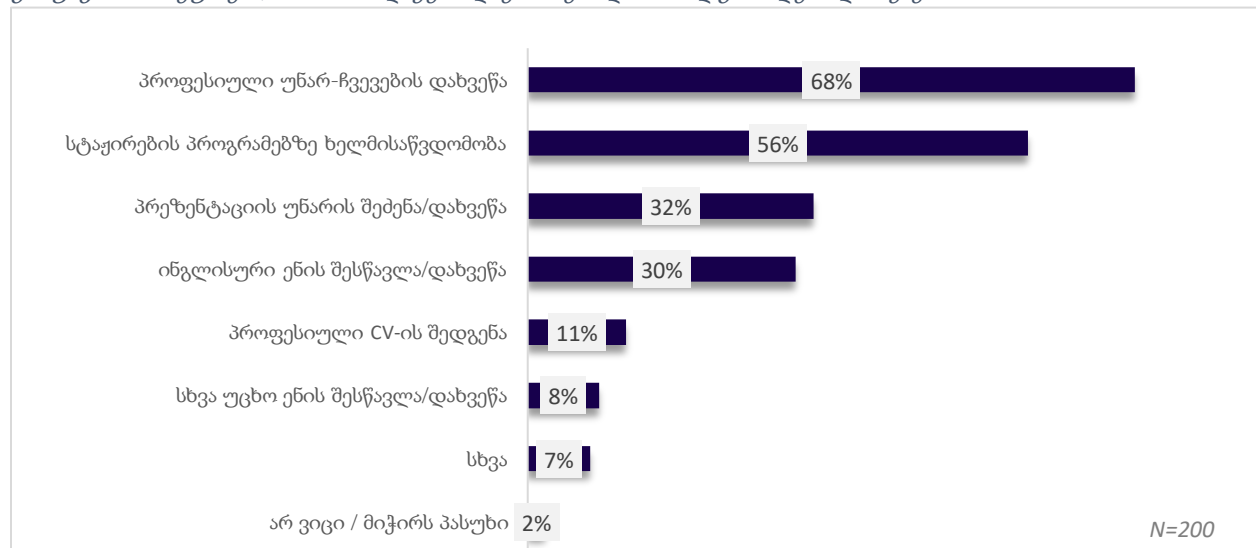
კერძო სექტორს. კიდევ ერთი მოსაზრების თანახმად, კერძო სექტორის ჩართულობა მნიშვნელოვანია სამუშაო ადგილების შექმნის თვალსაზრისითაც.

პროფესიული გადამზადების კურსებთან ერთად (12%), რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეები მნიშვნელოვნად მიიჩნევენ სტაჟირების პროგრამებზე (25%), ასევე კარიერული დაგეგმვის (15%) სერვისზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას. ეს სერვისები, ასევე ტრენინგებსა თუ სხვადასხვა საგანმანათლებლო კურსზე (13%) ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობის ხაზგასმა პირაპირ თუ ირიბად დასაქმებასთან დაკავშირებულ გამოწვევებზე რეაგირების მექანიზმებად შეიძლება მოვიხაზოთ.

სამუშაო ადგილების სიმწირის გარდა, თვისებრივი კვლევის ფარგლებში დასაქმების თვალსაზრისით კიდევ ერთ გამოწვევად დაბალი ანაზღაურება დასახელდა, რაც ერთგვარად შრომითი უფლებების დარღვევადც კი იქნა შეფასებული. აღინიშნა, რომ დაბალი ანაზღაურება ახალგაზრდებისთვის ხშირად დემოტივატორი ხდება და იმ პირობებში „რომ არ უფასდებათ [შრომა]“, უმუშევრის სტატუსს ამჯობინებენ.

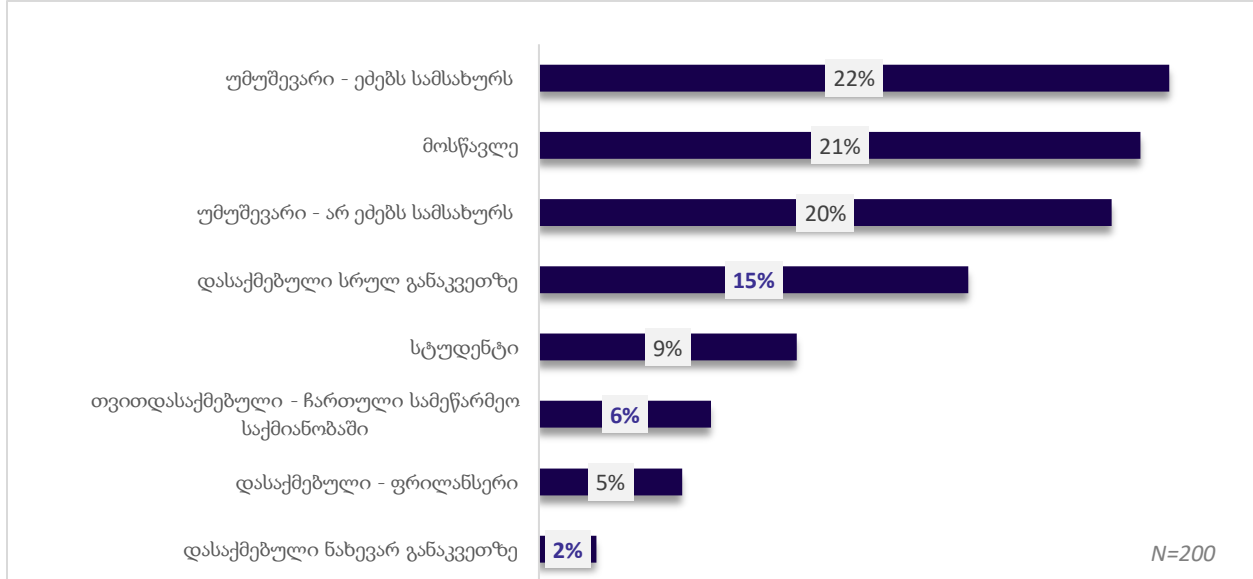
ის, რომ სამუშაო ადგილების არსებობაა დასაქმებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტორი რაოდენობრივმა კვლევამაც გამოავლინა (70%). ამასთან, იმ სერვისებს შორის, რაშიც მხარდაჭერა ახალგაზრდებს დასაქმებაში შეუწყობდა ხელს პროფესიული უნარ-ჩვევების ათვისებაში (68%) და სტაჟირების პროგრამებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაში (56%) მხარდაჭერა გამოიკვეთა არსებითად. გარდა ამისა, გამოკითხულთა მესამედი თვლის, რომ ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში მხარდაჭერაა ის, რაც ახალგაზრდებს დასაქმებაში დაეხმარებოდა მათ მუნიციპალიტეტში (30%) და ასევე მესამედი პრეზენტაციის უნარების დახვეწაში მხარდაჭერა მიიჩნევს არსებითად (32%).

გრაფიკი # 10. შეფასება, რაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდათ ახალგაზრდებს დასაქმებაში

რაც შეეხება გამოკითხულთა დასაქმების მაჩვენებელს, სრულ განაკვეთზე დასაქმებულია გამოკითხულთა 15%, 2% კი - ნახევარ განაკვეთზე. თვითდასაქმებულთა რიცხვი, ვინც სამეწარმეო საქმიანობაშია ჩართული 6%-ს, ფრილანსერთა რაოდენობა კი - 5%-ს შეადგენს.

გრაფიკი # 11. დასაქმების სტატუსი

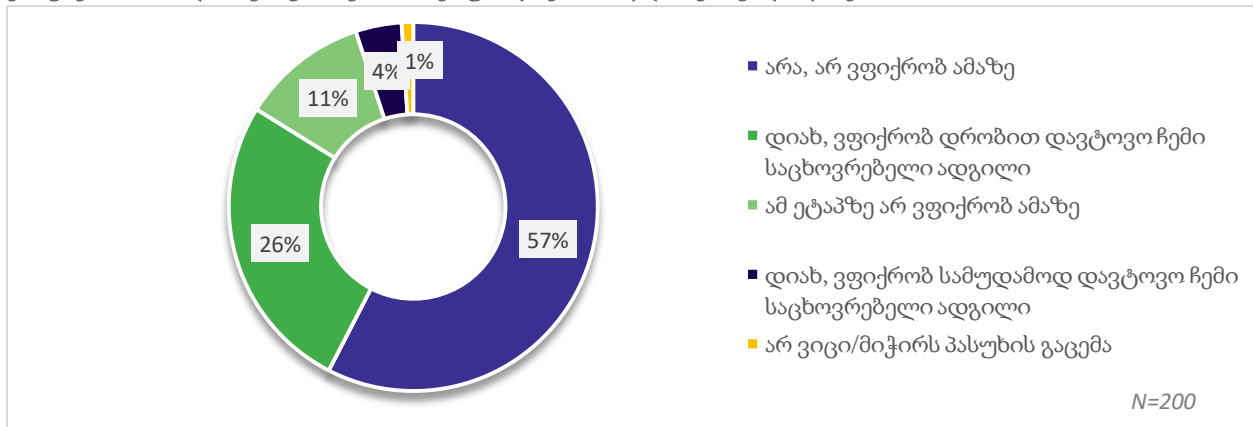

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ისეთ პრობლემაზე რეაგირებისთვის, როგორც დასაქმება, რაც განსაკუთრებით აქტუალური უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვისაა, გარკვეული პროექტების განხორციელების გამოცდილებაზეც გამახვილდა ყურადღება. ერთ-ერთი შეფასებით, დასაქმებისთვის აუცილებელია ახალგაზრდებს ჰქონდეთ სხვადასხვა უნარი და ისეთი ცოდნა, რომელთა გამოყენებასაც ისინი რეალურად შეძლებენ ადგილზე დასაქმებისას. როგორც აღინიშნა, სამეწარმეო პროგრამების განხორციელებასთან ერთად, რეგიონში ახალგაზრდებისთვის არსებობს ინგლისური ენისა თუ კომპიუტერული პროგრამების შემსწავლელი კურსები, თუმცა ეს პროგრამები ყველა მუნიციპალიტეტში არ ვრცელდება და ამ მიმართულებით ყველა დაინტერესებული მხარის გააქტიურება, მნიშვნელოვნად ჩაითვალა. დასაქმების კონტექსტშივე აღინიშნა, რომ მნიშვნელოვანია ადგილობრივმა ხელისუფლებამ სწორედ სამეწარმეო საქმიანობების წახალისებაზე მოახდინოს განსაკუთრებული ფოკუსირება. ამავე კონტექსტში იყო ხაზგასმული პროფესიული სასწავლებლების ჩართულობის მნიშვნელობა. გარდა ამისა, დასაქმების ხელშეწყობის თვალსაზრისით აღინიშნა დასაქმების ფორუმის ორგანიზების მნიშვნელობაც.

მიგრაცია

როგორც რაოდენობრივი კვლევის შედეგები მოწმობს, უახლოესი 2-3 წლის პერსპექტივაში შიდა მიგრაციაზე არ ფიქრობს გამოკითხულთა უმრავლესობა (56%), ამ ეტაპზე კი აღნიშნულზე არ ფიქრობს რესპონდენტთა 11%. შიდა მიგრაციის განზარხვის არსებობას და დროებით საცხოვრებელი ადგილის დატოვებას რესპონდენტთა 26% აფიქსირებს და მათი მთავარი მოტივაცია უკეთეს განათლებაზე ხელმისაწვდომობას, ასევე დასაქმების უკეთეს შესაძლებლობას უკავშირდება.

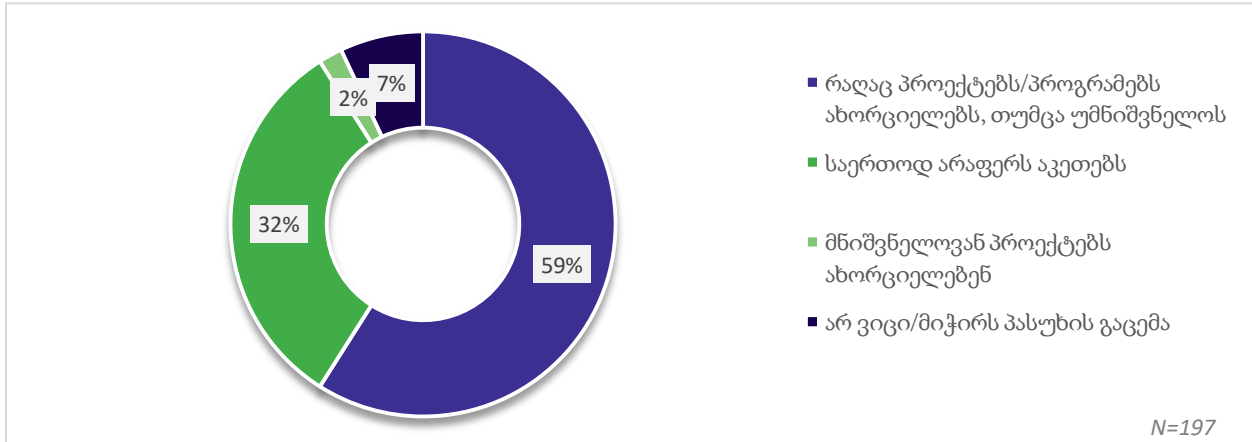
გრაფიკი # 12. შიდა მიგრაციის განზარხვა უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით

გარე მიგრაციის განზარხვა უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით არ აქვს გამოკითხულთა 76%-ს. მათი რიცხვი კი, ვინც ქვეყნის დროებით დატოვებას ფიქრობს 18%-ს შეადგენს. გარე მიგრაციის შემთხვევაში, მთავარი მოტივატორი დასაქმების უკეთესი შესაძლებლობა, ასევე საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესებაა.

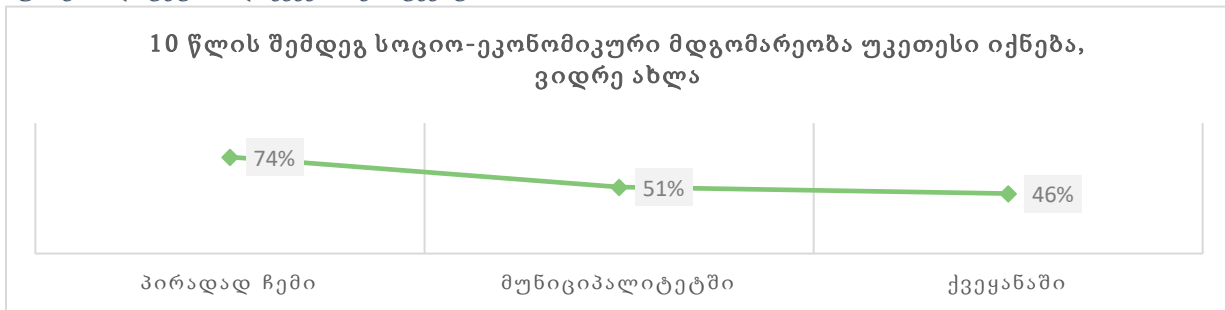
პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებლად დისკუსიების მონაწილეები, ადგილობრივ თვითმმართველობასთან ერთად, კერძო სექტორსაც მოიაზრებენ და აქ მთავარი ფოკუსი დასაქმებასთან დაკავშირებულ გამოწვევებზე რეაგირებას გულისხმობს. იმის შეფასება კი, რა კეთდება ამჟამად ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ პრობლემების მოსაგვარებლად, ნეიტრალურია. რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა გამოკითხულთა 56% მიიჩნევს, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება რაღაც პროექტებს/პროგრამებს ახორციელებს, თუმცა უმნიშვნელოს. ამასთან, რესპონდენტთა მესამედის შეფასებით, თვითმმართველობა საერთოდ არაფერს აკეთებს პრობლემების მოსაგვარებლად (32%).

გრაფიკი # 13. პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობის შეფასება

გამოწვევების მიუხედავად, ახალგაზრდების განწყობები მომავალთან დაკავშირებით კასპის მუნიციპალიტეტში პოზიტიურია. ყველაზე ოპტიმისტურია 10 წლის შემდეგ საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება (74%). რაც შეეხება მუნიციპალიტეტისა (51%) და ქვეყნის (46%) მდგომარეობის შეფასებას, ის ნაკლებად, თუმცა მაინც უფრო ოპტიმისტურად ფასდება.

გრაფიკი # 14. შეფასება 10 წლის შემდეგ სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის პირადად მათი, მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის კონტექსტში

ამასთანავე, გამოკითხულთა მიერ პოზიტიურად ფასდება საკუთარი როგორც ფიზიკური (4.3 ქულა მაქსიმალური 5-დან), ასევე ფსიქიკური (4.3 ქულა) მდგომარეობა. ამასთან, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, ამ ეტაპზე საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილებაც მაღალია და მაქსიმალური 7-დან 5.2 ქულითაა შეფასებული.

1.5. სასურველი აქტივობები

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში სასურველი აქტივობებისა თუ პროექტების შეფასების შედეგად რამდენიმე საჭიროებაზე პასუხის გაცემის აუცილებლობა გამოკვეთა. კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების შეფასებით, სასურველია *გასართობი აქტივობების* ორგანიზება, განსაკუთრებით ზაფხულის პერიოდში, როდესაც კასპის მუნიციპალიტეტს ბევრი ახალგაზრდა უბრუნდება. ასევე, აღინიშნა *სპორტული აქტივობების* საჭიროება. სპორტული აქტივობების კვალდაკვალ აღინიშნა შესაბამისი ინფრასტრუქტურის საჭიროებაც. განსაკუთრებით სასურველად გამოიკვეთა საცურაო აუზის არსებობა მუნიციპალიტეტში.

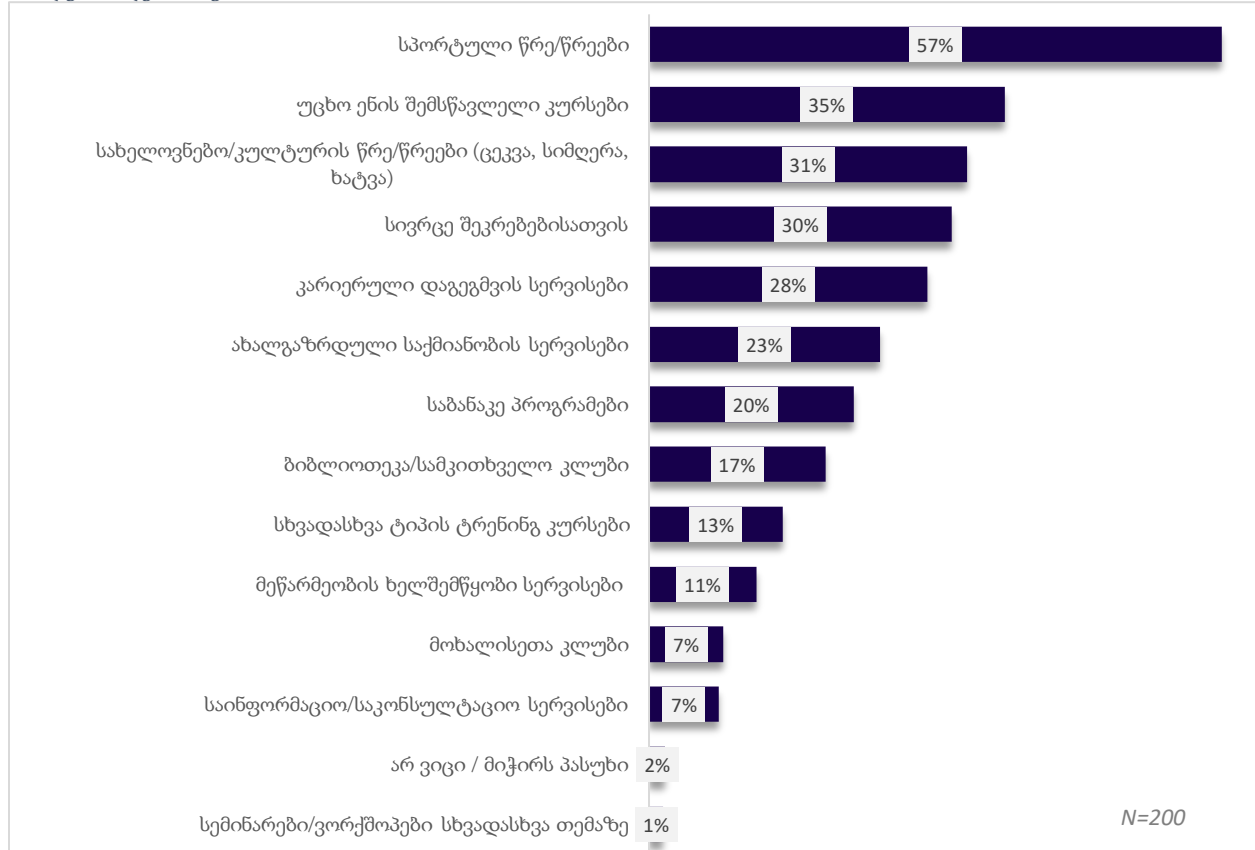
გარდა ამისა, აღინიშნა მეტი *გარემოსდაცვითი აქტივობის* ორგანიზება, მაგალითად, დასუფთავების ღონისძიება. ასევე აღინიშნა *საქველმოქმედო ღონისძიებების* დაგეგმვის საჭიროება, განსაკუთრებით პანდემიის პირობებში, როდესაც მოსახლეობის სოცო-ეკონომიკური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად გაუარესდა.

კვლევის მონაწილეებმა ასევე გაამახვილეს ყურადღება *საგანმანათლებლო აქტივობებზე*, რომელიც, ერთი მხრივ, ორიენტირებული იქნება ახალგაზრდების ინფორმირებაზე, მაგალითად, საკუთარი უფლება-მოვალეობებისა თუ სხვადასხვა საკითხის შესახებ; მეორე მხრივ კი, მნიშვნელოვნად შეფასდა ისეთი აქტივობების ორგანიზება, რომელიც ახალგაზრდების პროფესიულ განვითარებას შეუწყობს ხელს. აღნიშნულში მოიაზრება როგორც ტრენინგების ორგანიზება, ასევე სხვადასხვა პროფესიის წარმომადგენელთა მიერ ცოდნის გაზიარება. გარდა ამისა, სასურველ აქტივობებსა და პროექტებს შორის დასახელდა ბანაკების ორგანიზებაც, რასაც ერთდროულად ექნება გასართობი და საგანმანათლებლო დანიშნულება.

იმის გათვალისწინებით, რომ ახალგაზრდებისთვის *შეკრების სივრცის* არარსებობა გამოწვევაა, მსგავსი სივრცის შექმნის საჭიროებასაც გაესვა ხაზი. ამ თვალსაზრისით, ერთი არგუმენტის თანახმად, ეს შეიძლება იყოს არა მხოლოდ ფიზიკური სივრცე, არამედ ონლაინ პლატფორმაც, სადაც ახალგაზრდები ინფორმაციის გაცვლასა და იდეების გენერირებას შეძლებენ. მსგავსი პლატფორმის არსებობა მნიშვნელოვნად შეფასდა სამოქალაქო აქტივიზმის შესახებ ცნობიერების ამაღლების თვალსაზრისითაც. კვლევის ერთ-ერთი მონაწილის მიერ ასევე აღინიშნა, რომ მსგავსი ტიპის ინიციატივა უკვე არსებობს არასამთავრობო ორგანიზაციის სახით, რომელიც გეგმავს სივრცის შექმნას მსგავსი შეხვედრებისთვის.

თუ რაოდენობრივი კვლევის შედეგებსაც ვნახავთ, აქ ყველაზე მნიშვნელოვან სერვისად, რომელზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაცაა ახალგაზრდებისთვის აუცილებელი, სპორტული წრეები იკვეთება. აღნიშნულის მნიშვნელობაზე ათიდან დაახლოებით ექვსი გამოკითხული უთითებს (57%).

გრაფიკი # 15. სერვისები, რომლებზეც ხელმისაწვდომობის არსებობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ახალგაზრდებისთვის

აღსანიშნავია, რომ უცხო ენის შემსწავლელ კურსებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას მნიშვნელოვნად მიიჩნევს გამოკითხულთა 35% და თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში მხარდაჭერა დასაქმებისთვის მნიშვნელოვან ფაქტორად შეფასდა, სერვისების დასახელებისას დასაქმებასთან დაკავშირებული საკითხებიც აქტუალურია, გარდა გართობისა და დასვენებისა. ამას მოწმობს, მათ შორის, კარიერული დაგეგმვის სერვისზე (28%), ასევე, მეწარმეობის ხელშეწყობის სერვისებზე (11%) ხელმისაწვდომობის არსებობის მნიშვნელობა ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის.

საგულისხმოა, რომ სასურველ ინიციატივებზე საუბრისას, კვლევის მონაწილე სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენელთან ხაზგასმული იყო არაფორმალური განათლების მიმართულებით აქტივობების მნიშვნელობა და ახალგაზრდული ცენტრის შექმნის აუცილებლობა მუნიციპალიტეტში. როგორც აღინიშნა, მსგავსი ცენტრი, ახალგაზრდების ერთმანეთთან დაახლოებასთან ერთად, მათ სხვადასხვა ინიციატივის შემუშავებასა და ერთობლივი აქტივობების დაგეგმვაში შეუწყობს ხელს. ის, რომ არაფორმალური განათლების მიღების შესაძლებლობა ახალგაზრდებისთვისაც აქტუალური საკითხია დასტურდება რაოდენობრივი კვლევიდან, სადაც გამოკითხულთა მესამედი ისეთი სივრცეების არსებობას

მიიჩნევს მნიშვნელოვნად, სადაც ახალგაზრდები შეკრებას, დისკუსიების გამართვასა და სხვადასხვა აქტივობის დაგეგმვას შეძლებდნენ (30%).²

² დეტალური თვისებრივი ანგარიში, ასევე სრული გრაფიკული ანგარიში შესაბამისი მიგნებებითა და რეკომენდაციებით წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტების სახით.